

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43042
Nom	Qualitat assistencial
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	7.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2138 - M.U. en Investigació i Ús Racional del Medicament 12-V.2	Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació	1	Anual
3103 - Biomedicina i Farmàcia	Escola de Doctorat	0	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2138 - M.U. en Investigació i Ús Racional del Medicament 12-V.2	18 - Qualitat Assistencial	Optativa
3103 - Biomedicina i Farmàcia	1 - Complementos Formació	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
CLIMENTE MARTÍ, MONICA	134 - Farmàcia i Tecnologia Farmacèutica
MERINO SANJUAN, MATILDE	134 - Farmàcia i Tecnologia Farmacèutica

RESUM

En el Sistema Sanitari és freqüent que un únic pacient siga atés per nombrosos professionals del circuit assistencial, format per metges comunitaris i especialistes, infermers, farmacèutics comunitaris i especialistes, psicòlegs, entre altres. En qualsevol d'estos episodis, o en les pràctiques, processos i/o estructures que els suporten no sempre es pot garantir la qualitat farmacoterapèutica i la seguretat del pacient. L'objectiu principal de l'assignatura és dissenyar processos integrats que milloren la qualitat farmacoterapèutica i la seguretat del pacient. I, particularment, mostrar la seua aplicació en els entorns de major risc, com succeïx amb els pacients aguts, i amb una triple perspectiva: 1) individual (centrada en el pacient), 2) poblacional (centrada en grups de pacients de risc) i 3) sistema d'utilització de medicaments.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Coneixements generals en farmacoteràpia, farmacocinètica, fisiologia i fisiopatologia

COMPETÈNCIES

2138 - M.U. en Investigació i Ús Racional del Medicament 12-V.2

- Manejar adequadament les fonts d'informació biomèdica i posseir l'habilitat de fer una valoració crítica d'aquestes integrant la informació per aportar coneixements a grups assistencials **m u l t i d i s c i p l i n a r i s**.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Ser capaços de treballar en equip amb eficiència en la seua tasca professional o investigadora.
- Ser capaços de realitzar una presa ràpida i eficaç de decisions en la seua tasca professional o investigadora.
- Ser capaços d'accedir a la informació necessària (bases de dades, articles científics, etc.) i tenir prou criteri per a la seua interpretació i utilització.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Ser capaços d'integrar les noves tecnologies en la seva tasca professional i / o investigadora.
- Saber redactar i preparar presentacions per posteriorment exposar-les i defensar-les.
- Ser capaços d'analitzar de forma crítica tant el seu treball com el del seu companys.
- Ser capaços d'accedir a ferramentes d'informació en altres àrees del coneixement i utilitzar-les apropiadament.

- Ser capaçs de valorar la necessitat de completar la seva formació científica, històrica, en llengües, en informàtica, en literatura, en ètica, social i humana en general, assistint a conferències o cursos i / o realitzant activitats complementàries, autoavaluant l'aportació que la realització d'aquestes activitats suposa per a la seva formació integral.
- Ser capaçs d'aplicar l'experiència investigadora adquirida en tasques pròpies de la seva professió, tant en l'empresa privada com en organismes públics.
- Dominar la comunicació científica. Posseir habilitats socials i comunicatives en la pràctica assistencial.
- Analitzar la utilització de medicaments per a la bona pràctica assistencial. Capacitat per a avaluar resultats farmacoterapèutics.
- Capacitat per a desenvolupar i proposar procediments que contribuïsquen a l'ús racional del medicament.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Ser capaç de dissenyar processos integrats que milloren les activitats clíniques, dins del marc definit per la qualitat farmacoterapèutica i la seguretat del pacient, en els entorns de major risc i en els moments crítics dels episodis relacionats amb la farmacoteràpia.
- Ser capaç d'identificar situacions de millora, fer propostes de prevenció de morbiditat farmacoterapèutica, aplicar-les, avaluar-les i plantejar millores.
- Ser capaç d'identificar oportunitats de millora en el tractament que reben els pacients.
- Ser capaç de validar mètodes, escales, algorismes i qüestionaris predeterminats per a la mesura de resultats farmacoterapèutics i clínics en els pacients

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Bases Metodològiques

1. Introducció a la qualitat farmacoterapèutica i seguretat del pacient: bases metodològiques.
2. Morbiditat relacionada amb els medicaments: aproximació a les seues causes i conseqüències.
3. Ferramentes de millora de la qualitat farmacoterapèutica i seguretat del pacient: anàlisi causa-arrel (ACR) i anàlisi model de fallades i efectes (AMFE).
4. Disseny d'estudis d'investigació en Qualitat Farmacoterapèutica i Seguretat del Pacient

2. Sistemes de millora

1. Gestió farmacoterapèutica: avaluació i selecció de medicaments, protocols terapèutics i vies clíniques.
2. Sistemes de prevenció de la morbiditat farmacoterapèutica: Processos integrats en la cadena farmacoterapèutica.
3. Ús Racional del Medicament: estratègies de millora de l'Administració Sanitària

3. Conciliació farmacoterapèutica i integració entre nivells assistencials

1. Transició assistencial i continuïtat farmacoterapèutica en el pacient hospitalitzat

4. Mètode IASER per a la millora de la qualitat de la farmacoteràpia i la seguretat dels pacients

1. Detecció i prioritització de necessitats farmacoterapèutiques dels pacients.
2. Identificació de pacients amb oportunitats de millora de la farmacoteràpia.
3. Actuacions farmacèutiques per a la prevenció i resolució de morbiditat farmacoterapèutica.
4. Seguiment farmacoterapèutic del pacient.
5. Avaluació de resultats farmacoterapèutics, clínics, farmacoeconòmics i, humanístics.
6. Validació dels programes de qualitat farmacoterapèutica. Difusió de resultats, indicadors i incorporació de millores

5. Treball pràctic de prevenció de morbiditat farmacoterapèutica en grups de pacients d'alt risc.

1. Treball pràctic en grups de pacients seleccionats amb l'objectiu de prevenir morbiditat farmacoterapèutica

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	35,00	100
Seminaris	20,00	100
Treball en grup	15,00	100
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	25,00	0
Estudi i treball autònom	25,00	0
Lectures de material complementari	15,00	0
Preparació de classes de teoria	20,00	0
Resolució de casos pràctics	5,00	0
TOTAL	175,00	

METODOLOGIA DOCENT

Durant les activitats, tant teòriques com pràctiques, s'indicaran les aplicacions dels continguts de l'assignatura en relació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Amb això es pretén proporcionar coneixements, habilitats i motivació per comprendre i abordar aquests ODS, alhora que es promou la reflexió i la crítica.

Classes magistrals (25h) . Destinades a l'obtenció dels coneixements bàsics. S'utilitzarà el mètode dogmàtic combinat amb el mètode heurístic per a la presentació dels conceptes fonamentals i els continguts més rellevants de l'assignatura, emprant els mitjans audiovisuals necessaris per al desenvolupament de les mateixes. S'invitarà a professionals sanitaris experts en els temes corresponents.

Seminaris de resolució de casos (25h) . Es proposen diferents problemes, per a ser resolts pels estudiants i discutits en sessions presencials davall la supervisió del professor, la qual cosa implicarà una participació activa de l'estudiant.

Treball de grup (20h) . Ho realitzaran els estudiants en grups de 6-8, per mitjà d'estudis d'utilització de medicaments, anàlisi i avaluació farmacoterapèutica de situacions conflictives. Es realitzarà la presentació oral del treball al finalitzar el curs.

Per a completar les hores de **Teoria** no presencials s'adaptaran els materials previstos per a la docència presencial, incorporant anotacions i locucions explicatives de manera que l'estudiant puga accedir a elles en qualsevol moment. S'utilitzaran també videoconferències síncrones o asíncrones per BBC. Utilització del fòrum de l'Aula virtual per a atendre els dubtes. Per a les sessions de **Pràctiques** del contingut teòric es combinaria la utilització de videoconferències per *BbC, la visualització de les "demos" realitzades pel professor mitjançant sessions de videoconferència i la realització dels exercicis proposats mitjançant l'opció "Tasca" de l'aula virtual, en l'horari establert.

Les tasques derivades dels **treballs realitzats de manera individual i en grup** s'hauran d'entregar mitjançant l'opció de "Tasca" de l'aula virtual.

Per a les **Tutories**, que es realitzaran a demanda de l'estudiant, es podrà utilitzar el correu electrònic quan no es puguin resoldre de manera presencial.

AVALUACIÓ

Avaluació de la docència teòrica. Es realitzarà per mitjà d'avaluació contínua i representa el 40 % de la nota global

És obligada l'assistència de al menys el 80% de les classes teòriques per a optar i obtindre el mínim en l'avaluació contínua.

En el cas que l'assistència de l'estudiant a les classes teòriques siga inferior al 80%, i la seua absència estiga justificada, s'avaluarà a l'estudiant per mitjà de la realització d'un examen escrit sobre la matèria impartida en les classes teòriques.

Treball individual i en grup. Representa el 40% de la nota global

Exposició oral del treball pràctic. Representa el 20% de la nota global

REFERÈNCIES

Bàsiques

- A. Lee. Adverse Drug Reactions. Pharmaceutical Press. London 2001.
- W. A. Zellmer. The conscience of a Pharmacist. Essays on vision and leadership for a profession. American Society of Health-System Pharmacists. Bethesda. MD 2002.
- Ch. Bond. Evidence-based Pharmacy. Pharmaceutical Press. London 2002.
- J. E. Fincham. Advancing Prescription Medicine Compliance. New Paradigms, New Practices. Pharmaceutical Products Press. New York 1997.
- N. V. Jiménez; I. Font y M. Climente. Problemas Farmacoterapéuticos. Guía para su prevención y resolución. Ivadis. Valencia 2003
- Anónimo. To err is human. Building a Safer Health System. Institute of Medicine. National academy Press. Washington D.C. 1999
- Cipolle R, Strand L and Morley P. El Ejercicio de la Atención Farmacéutica. McGRAW-HILL. Interamericana.Madrid 1999
- Escovitz A, Pathak D and Schneider P Improving the Quality of the Medication Use Process. Pharmaceutical Products Press New York 1998
- M.Climente y NV Jiménez Torres. Manual para Atención Farmacéutica. Ivadis 2005. 3ª edición.
- Manasse H and Thompson K. Medication Safety. American Society of Health-System Pharmacists.Bethesda.2005
- Cuéllar LM and Ginsburg DB. Preceptors Handbook for Pharmacist Tutor. American Society of Health-System Pharmacists.Bethesda.2005

Complementàries

- Artículos y revisiones en revistas especializadas en el tema

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recogits en la guia didàctica

2. Volum de treball

Manteniment del pes de les diferents activitats que suman les hores de dedicació en crèdits ECTS marcats a la guia docent original. No es guardaran els horaris, es dóna llibertat a l'alumne per realitzar les activitats programades segons el seu propi horari - Altres: sessions programades en les mateixes dates i horaris amb menor duració

3. Metodologia docent

La docència s'impartirà de forma híbrida, 70% presencial i 30% NO presencial. En cas de que l'emergència sanitària ho obligui, s'incrementaria la dedicació NO presencial. Per a les classes de Teoria no presencials, s'adaptaran els materials proporcionats en la guia original per a la docència presencial, incorporant anotacions i frases explicatives per a que l'alumnat pugui accedir a les seves en qualsevol moment. També es fa servir la videoconferència sincrònica o asincrònica de la BBC. Ús del fòrum de l'aula virtual per respondre preguntes. Per a les sessions pràctiques dels continguts teòrics, es combinarà l'ús de videoconferències per BBC amb la visualització de les "demostracions" realitzades pel professor a través de sessions de videoconferència i la realització dels exercicis proposats a través de l'opció "Tarea" del aula virtual, en l'horari establert. Les tasques derivades del treball realitzat individualment i en grup han de lliurar-se a través de l'opció "Tarea" de l'aula virtual. Si no es requereix la presentació oral dels treballs de manera presencial, es realitzarà mitjançant videoconferència de la BBC, en l'horari establert per a les sessions del seminari. Per a les Tutories que es realitzaran a petició de l'alumne, s'utilitzarà el correu electrònic i, si és necessari, per videoconferència.

4. Avaluació

El pes relatiu de cada bloqueig es manté com a indica en la Guia Docent de l'assignatura, adaptant les activitats a l'ús de la plataforma Aula Virtual si és necessari.

5. Referències

La bibliografia recomanada es manté ja que és accessible.